

ئەزمۇنى شەشى فەنسى شىلەر دىزۇندىت ئاۋزى ئەبستراكت و
 ۋاسىيە ناليزمى يەكلەيدىنى ۋەشنايدىكان بختە ژەر ۋەخندۋە. بەگومان

شیلر دژی شنایی و کارایی ئاوان نیی، بکو ئمیش، وک هزر فانیکی سەر ب قناعی کتایی شناییکان، جخت ل ئیدیالکانی ئاوان و ئازادی دکات. و ل ب تئوانینی شیلر پرژی ئاوان زیان ک ئبستراکت، ناتوانت جفاک ب و د و و تی ئاوان ب رت، ب پچوان و شکست د هت، چونک سرجم لای نی پسیک- فیزیکی مرف، یان ب زمانی شیلر: "سروشتی د رکی" مرف، د خات ژر کفی ئاوان و. ئاخر جفاکی س ردم ز ر تایب ه و دات ب ئوی مرفان بکات ب پسپر ل ه ر بوار کی تایب تیدا، و ل ئوان ئستا ب ه ی س ر و ر یی ئاوان و ب س ر ه ست و س ز کانیا ندا نام د بن ل ه م کتیی ل ر بوونی خ یان. ب مرفان، س رباری شناییدان ب زین و لابرندی پ ر د ل س ر نه نیی کان و خورافیات، هشتا ه ر "ب ب ن".

ئ م ه ر ل م پ یو ندید دا ه ر و ه ا خن ی شیلر ل کانت د بینین. ب تئوانینی کانتی شنک را مرف ل لایک بوون و رکی فیزیکی و بی ل ژیی (گشت و خون)، ل لایکی دی خا و نی ئاوان ک هزی پ د دات "ب رگ" ی س ز کان ییوا و ناسر و هتد بگرت. کوات کانت م م (غ ریز) و ئارزو و ه ست د خات ژر کفی ئاوان و. شیلر ئ م ه و و ستی کانت ب کار کی نامر فخوازان داد ن و د ب ژت: «ئ و باش نیی ب مرف ک ز ر متمان ب دنگی م م ک نکات و ب ر د و ام ل ب ر د م پرنسیپی ئ خلاقدا گو ل بگرت. مرف گ ر ک یی بگرت، متمان ی پ بکات. ه ر دوو پرنسیپ ک گ ر ک ل ن و ئودا (مرفدا) پ ک و بگونج نرن. » (27)

کوات شیلر ب پویستی د زان ت م م و س ز کان ی مرف وک لای کانت ن چ و س نرن و، بکو وک ه قیق تکی سروشتیانی مرفی ب ه ند و ر بگرن و کاریان تدا بکرت ب ئاستی ب دیه نانی با ترین ئیدیال: ئزادی - ئاخر، وک ئ و د ب ژت: "... د ب ت م م گ ک ب س ر د دا ب و س ر بکرت و." (28)

4-1 مرف دیدیی شیلر

شیلر مرف دیدیی کی دوالیستی ه ی: مرف ل سروشت و دوو م م کی ه ی ک بریتین ل ک ر س و ف ر م. و ل ئ م گ ر ک ل دوو ت گ کی دیک ی شیلر و ک تایب تم ندیی مرفین، ووبک ی ن ئ م دوو م م ک: "ک س" ("بنیاتن ر") و "ستا ت" ("بگ"). ب گ و ر ی ت گ یشتنی شیلر، بوونی ک س ل خ دا درا و، کوات ک س بن ت خودی خ ی تی (29) ن ک ل شت کی دیک و س ر ه ب دات، ه ر و ه ا

خودی ئو بې پېی وکردنی نرم و سا، هروها بې دانانی یاسا، د بزوانت، ئمېش تېنیا بې و ئامانجې کې «هارمېنی بهننېتې نېو جوودایی دیاردانی ئو و و سرباری هېموو گېانېکی ستاتې کېس-ی ئو بسې پېننېت» (33). مېمېکی فېرم، وېک یېکانې، هېرگیز ناکې وېننېت ناتې بایې و لېتېک خېدا، بېیې «هېر بې یارېک بې ئېستاگانې بدات، هاوشې وې بې یارې هېمېشې یېکانېتې» (34)، کېواتې، هېگلیانې بدوېن، کاتېتې (گېان) هېدې گرتې، واتا چې نایهېتې و چې هاوکات بې هېگرتن دې یارېزېت: کاتېک ئو یېکانې و استی و مافی هې دېسې پېننېت، ئیدی کاتېتې نامېننېت، و لې هاوکات بې هېگرتنې کاتېتې سېرجېم یزې کات لې خېدا یې کدېخات و دې یارېزېت. مېمېکی فېرم دې وېت استی و ماف هېمېشې و بېمېرج چواندیان هې بېت. بې نمونې هېست دې تواننېت شتېک لېم ساتېدا بې مېفېک بې است دابننېت، لې ساتېکی دیکېدا هېر بې خودی ئو بې ناستی دابننېت. و لې گېر ئاوېز بې یار (حوکم) بدات: «ئېمې استې»، لېرېدا بې یارېکې هېمېشې و هېر لې خودی کېس-ی هېرگیز نېگې و چواندنی پېدېدرېت.

لېم ووانگې وې دېشېت هېردوو مېمېکی ناوبراو، یان ستاتې و کېس، بېچنې نېو پېیو نیدی ناتې باوې، ئمېش بې تېروانینې شیلېر پېکېشې بې، «چونکې هېردووکیان تېگې نېو یېکین» (35) و هېچ کامیان ناتواننېت بې بې ئو ویدیکې یان پېناسې خې بکات. شیلېر لېرېدا کانتیانې ئېرگومېنت دې هېننېت وې.

کریکی تېرې مې ئریفېکې کانت دې بېژنېت: ئېمې دوو توانستی بننېتې مې ئریفېمان هې بې کې بریتین لې شئور و زېن. هېردووکیان چاویلکې ئېمېن و و و جیهان لې خېدا (نومېنا). ئېمې بې دېرکې وېر، کېواتې بې بینین، بیستن، بېنکردن، چېژتن و گرتن، شئور بې شتې دېرکې کانی جیهان دېکېن. کانت ئېمې ناودنېت «توانستی دېرکېری». و لې نې توانستی دېرکېری بې زېن و نې زېن بې توانستی دېرکېری هېدېکات. بېرکې کانی ئېمې (کې لې زېن و دېن) بې بې نې وېرکې (کې لې توانستی دېرکېری و دېت) «بېش»، هېروها نې زېرمان (کې لې توانستی دېرکېری و دېت) بې بې تېگې (کې لې زېن و دېت) «کوېر». کانت لېرېدا مې بېستی لې وې، کې لېم شیمانانې دېرکېردن جیهان بې ئېمې دیار دېدات، ئو بې گومان بې پېرشی، ئو جازېن بې سپېنتان (بې چالاکی خېی) شئورېکان لېژر تېگېدا دې کدېخات (36).

هېروها شیلېر پېیو ند بې هېردوو مېمېکی ناوبراو و دې بېژنېت: مېفې بېیې مېمېکی کېرېس و و شئور و هېست و سزې هې بې، کېواتې جیهانې پېدراوې، و لې مېمېکی فېرم لای ئو توانستی بېکخستنی

شئورکان و دانانی یاسای. لَم وانگ یو ه رن و ندی م کی
 ک ر س س ر و ری بس ن، ئیدی هست و س ز د رکی کان جیهانی ک س
 ناهن، و ل ئستا بم ی و چیدی مرق پناگات، چونک ئ و ل م
 و ش دا نیا شئوری (ن و ر کی کاتی) ش و او ب ب هچ م غزایک،
 ب ئ ئستا هست و س ز کانی ک ب ل شای ب ف ر م س ر ه د د ن و
 د نیشن و، تایب تی د ک ن ب ژیا ن کی ئا ژ یان ب ب هچ شوناسک
 (ئید ننتیت ی ک). ک و ات م کی ک ر س و ک س ر و ر ک و ر. ئ م
 بوون و ر ب شیل ر س بژکت نیی، ب ک و و حشیی و ب چ قیوی ل
 شو نی خیدا ژیا نی ئا ژ یان ی ساتار د کات. ئاخر، ب گ و ر ی
 ت و انینی شیل ر س بار ت ب پ یو نیدی ن و ی ک یان ی ستا ت و ک س،
 «ه ر ن و ندی مرق ت نیا ن و ر کی کات ب، ئ و چیدی نیی، ب م ش
 ئ و هچ ن و ر ک کی نیی»، ئ و یش چونک ب ن ه شتنی ک س ی ئ و
 ه ر و ها ستا ت ک ش ن ه ر ا و. ئ و جا ب پ چ و ا ن و گ ر م کی
 ف ر م س ر و ری ب س ر م کی ک ر س دا بس ن، «واتا گ ر ه ز ی ه ز ر
 پ ش شئور کردن ب ت ا ر ا و و ک س خ ی ب ن ت ژ ر جیهان»، ئیدی ئا و ز
 (م کی ف ر م، ه ز ی ه ز ر) هچ ن و ر ک کی شئوری ل ب ر د م دا نا ب ت
 ب ئ و ی یاسا کانی خ ی ب س ر یدا ب کار ب ر ت، ب ی ئیدی م کی
 ف ر م ب ش و «... چیدی ک س ه ز ی س ر ب خ و س بژکت نیی»، ب ک و
 ئستا بوون و ر کی ت و او ئا و زیی ب ب ک ر س (37). ئ م
 بوون و ر ب شیل ر مرق نیی، ب ک و ت نیا ئید ی ک ی ئ ب س تراکت.
 ب م ش ئستا ک م کی ف ر م س ر و ری و ر گ ر تو و، بوون ب ا د
 فراوان د ب، ئستا ئاست ن گ کان نام ن و مرق فیش، و ک
 ی کان ی ک ی ئید، س ر ج م جیهانی دیارد کان ل ژ ر خیدا ی ک د خات
 (38) - ئاخر تا چ ند ئا و ز ئا زاد تر ب، مرق فیش ه ن د ز ر ل
 جیهان ت د گات و ئ و ن د ش ز ر ل د ر و ی خ ی ف ر م د ساز ن ت
 (39). ئستا ا س ی نال تی ب ت و او ی س ر و ر. ب شیل ر ئ م
 بوون و ر ب ب.

ل ب ر ن و ی ک س و ستا ت ب ت و انینی شیل ر ت گ ی ن و ی کین، ئ و ا
 ی ک دیان پ و ی س ت و د ب ت ن و ی ک یان سنوور ب ی ک دی دابن:
 م کی ف ر م گ ر ک ک ل م کی ک ر س ب گ ر ت ک خ ی ب ل ش او
 ن س پ ن ت، ب ک و و ک شئوری ئ و ت ل گ گ ب ت ک ئا گام ندان
 د ر ک ر ا و و ب ا م ا ن ج گ ر ا و، ه ر و ها گ ر ک م کی ک ر س
 ب ر ه س تی ل د ژ ی م کی ف ر م بنو ن ت، تا ئیدی ئا و ز ه ی چ ی د ی ک
 ن ب ت ج گ ل ه ز ی ک خ ر. ک و ات پ و ی س ت ل ن و انیا ندا ه ا ر م نی
 ب ه ن ر ت گ. ئ و ئ س ت ت ی ک ک د ت و ا ن ت و ک ن و ن د یار
 سنووریان ب دابن ت و بیان خات و ش ی ه ا ر م نیی و. ل ر دا
 د گ ی ن ب م کی ک ر س ی م ک ت یدا ه ر دوو م کی ک ر ا و

ههگيراون: گم. و ل ئم گرك پش ئو خمان ب
ئ نتر پل لژي كى شيل ر و خريك بكين.

2-4 ئ نتر پل لژي شيل ر

ئم گرك ب تگ يشتنى وونتر ل ئ نتر پل لژي كى شيل ر
سر تا ووبك ين پ يو ندى و جياوازي ل نوان ئ و وس دا.
شيل ر به هاي كى برزى ب وس داد نا، و ل ه و سستى
مانتيكياننى ئ وى س بار ت ب مر قى سروشتى ت د كرد و.
ئ و جا كا ت ك ئ نتر پل لژي وس م ژوويى- ف لس ف يى، و اتا گ انى
م ژووياننى مر ق ل ستاتى سروشتيى و بر و ژياريى گ ندى
داد ئ ت، ئ و شيل ر ب م تدى ترانسس ندى ن تال ل شيمان
جياوازي كانى پ ك و ژيانى مر قان د هزرت و ل مر قديديى كى
خ ي و ك ل س ر و پ شانمان دا، گ ان ب ئ نتر پل لژي كى
ئ ستىكى دات.

وس مر قى ستاتى سروشتى سر تا و ك ي كان و ورد گرت و
هيد زن ن ت ب ئاستى نموننى با (ئيدىال): ناوى د ن ت
"و حشى چاك" ل واتاى ب گونا هيدا. ئ م مر ق ه ر ل سر تا و ك
تاز ل ن و سروشت و د پ يو، خى خ شد و ت و ب و پ ي ش و خى
د پار ن ت و ل ژياندا د ه ت و، و ل سروشت ه رو ها هستى
ب ز يى ب و دا و ك سنوور ب خ خ شويستن داد ن ت و ناي ن ت
كاريگ رييى كى ن ك تيفى ل س ر ها و مر قانى ه ب ت، ك وات ئ ميان
د ب ت ب پار ن ز رى گ ز. و ل مر قى سروشتى ل و تى
ب ك م م يى تيبووندا د شك ت (داد ب ش ت): ل خى نام د ب ت و
پاشان ب س ر ه د انى خا و ن داريى تاي ب تى گ ندى د ب ت: ئ ستا
خ ويستى جى خ خ شويستن و ب ز يى د گ ر ت و. وس ل ر و داوا
د كات پشتبكر ت ژياريى گ ندى س ر د م و مر قان ب "پ ر و ر دى
سروشتى" ب گ ن ر ن و ب ستاتى ب گونا هى و ساد ي تى.

و ل مر ق لاي شيل ر، و ك ل س ر و پ يو ندى ب مر قديديى ئ و و
بينيمان، ل ستاتى سروشتيى و بوون و ر كى جوون يى: ل دوو
م كى ك ر س و ف ر م پ ك د ت، ل ر ش و ئيدى سروشت ل دوو و و
كاريگ رى ل س ر ئ و د نو ن ت: سر تا خودى سروشت ب رى مر قى
سروشتيى، چونك ئ و ل م ستات ي دا ناتوان ت ل "خ ي و" كردار
بنو ن ت و چار نوسى ديارى بكات، ب كو سروشت كردارى ب د نو ن ت،
واتا س ر تا د ر ك و ر كانى كاران و د ر ف تى ژيان و گوز رانى ب
د خ س ن. و ل سروشت ها و كات ت نيا ه زى فزيكى نيى و و
س ر و ر كاريگ رى ل س ر مر قان بنو ن ت، ب كو ه ر خودى سروشت

مریٹف دے بزوانیت کے بے بسی دے رکھو۔ کاننیلو (چاو و گو) بے سہارے
نہیں ہوں۔ وہشدا بے رزبیتوں - تاخر سروشت نے کیا کھڑکی سے خاں،
بے کوہروہا "دے رکھوت" (Schein) کی دے خاتے بے ردیم، بے مے شے و
پردے بے روئے و ناوے و ئازادی کے ادے کھشت۔ شیلے چاو و گوے ناودے نہت
دو دے رکھوئے "نایاب" کی مریٹف کے کھڑکی بے فہرم و بے ردے گہن۔
نہیں بے باتے کے چاو دے بینیت، فہرم کے مریٹف کی دروستی دے کات۔
شیلے نے ناودے نہت "دے رکھوت" کی ئے ستے تیکی" کے دے رفت بے مریٹف
دے خستے بے حے، کھواتے نا مے کیانے، بے شتے کان بگات۔ نے مے
یے کم ہنگاوے بے روئے و ئازادی۔ کھواتے مریٹف وے بوئے و بے کی دے رکھی
پے تی، لے سروشتی ئے ستے تیکی و بے ئے زمونکردنی جوانیت، ہدی
ہدی دے گہرے و وے بوئے و بے کی ئے خلاق (40)۔ لے مے وانگے و
مریٹف لے شیلے، بے پے چے وانے و وے، ہر لے سہرے تاوے "خستے سکانے"
وے بوئے و بے سروشتی، یان وے "بوئے و بے مریٹف"، پے تنسیالی بے
ئاوے و ئازادی ہے۔ لے وے شیلے وے وے وے بے روئے و پے و پے
ناگہرے و بے سہرے می سادے تی و بے گوناہی، بے کو بے پے ویستی
دے زانے مریٹف سہرے مے بے ہونے و پے روئے کی ئے ستے تیکی چاکہرے،
تا ئیدی لے سہرے نجامدا یے کانے یک لے سروشتے جوئے نیے کی ئے و
بے نرے گہ: ہارمے نیے ئاوے و توانستے دے رکھیری۔

بے گومان ہروہا شیلے جے دے کات کے مریٹف سروشتی لے پے ناوی
خے شتے و یدا بے دار دے بے و: ئے و بے ناچاری لے و زے روورے
کوہری سروشتے و بے ئاگادے و دے گات بے مے ئریفے کی وے مریٹف۔
نہیں و ئازادی سروشتیے کے دے رفت بے مریٹف دے خستے ئازادانے
کردارے ناچارے کیے کان کے ئے و جرنانے لے سروشتے و یے کسے
دے یانے نہت، بکات بے بژاردے ئازاد، هاوکات لے زے روورے
سروشتیے و زے روورے ئے خلاق بے نہتے گہ۔ ئے ستا پے داویستیے کانے
مریٹف لے مے پے سہری بے دار بوئے و یدا ہنگاوے پے دے نہتے و
ستاتے بے و، کھواتے ناچاری دے کان بے ستاتے یک نہتے و خے
ئازادانے بے یاری بے بدات: دے وے (دامے زراوے، کخرای جفاکی)۔
نے مے بے شیلے دے وے تی ناچارے کیے و تے یدا مے فان ہشتا ہر
پا بے ندی سروشتے، چونکے ئے وان ناچارے دے وے بے گوہری یاسای
سروشتی دے زہرے، شیلے نے مے فہرمے دے وے وے تے وے وے گونجاوے بے
مریٹف بے دار بے وے سروشتی دادے نہت، ئے ویش چونکے ئے و مریٹف ہشتا
ہر بوئے و بے کی تے وے دے رکیے (پسیکے- فیزیکیے) و لے پے ناوی
خے شتے و یدا دے وے تے بے گوہری مے و حے دے رکیے کانے
دادے زہرے نہت۔ کھواتے مریٹف بے زہرے وے مے زہرے سروشتیے کان
دے داتے و: بنیاتانی حوکیداریے کی زہرے ہرے۔

نے مے لے شیلے رهاوکات فہرمے کی دیکے دے وے تی ناچارے کیمان ہے کے

تیدا ئاویز ساروور. لښم فږمۍ د ووتدا زېری نښو کيانه نښه
ئاویز د خړتۍ جۍ زېری د کيانه نښه سروشت، واتا د ووتۍ نښه خلاقۍ
پا بند بې یاسای ټاکار و د د مزر نښت. کواتۍ نښه هڅی سروشتی
کې پا هڅی د ووتۍ سروشتی ناچار کید، بڼکو یاسا بندۍ تی
دام زړاندنی د ووتۍ نښه خلاقۍ. لښم پښو نښی د ووتۍ تیښی نښتادا
هڅی نښه نښه کان ساروورن، نښتا "ویستی نازاد" اد کښتۍ نښو
جیهانی هکار کانه و کې تیدا ه موو شتۍ کان بې زروورۍ توند (...)
پښک و گړدراون" (41).

شیلر لښم پښو نښی دا جیاوازی لښه نوان دوو جۍ مری قاندا
د کات ټاکو لښو و جۍ دیکۍ مری د یاربې نښت کې ناوی د نښت
"مرۍ ئیدیا". مری و حشیې گړ بڼگوۍ سروشتی خۍ کردار
بنو نښت و هیچ پرنسیپۍ نښت، کواتۍ تښا ه و بې ستار کردنی
حز و نازو و کانی خۍ بدات. مری بڼ بڼ گړ پا بند بې
ئاویز و بڼگوۍ یاسا بڅی، و لښ گرنگی بې سروشتی خۍ نښت. بې
پښو وانی ه ردو و کانه و مری ټک ئیدیا کې هارم نیان
پښو ی نراو؛ نښم مری ټک د توانۍ بڼ کۍ لښه نوان ئاویز و هڅست و
سز کانه نیدا به نښت گڼ. نښم ش بڼ و تاي: کښ تیښۍ کې بڼم چښن
نښ تښا پا بڼدی پرنسیپ نازو یی کانه، بڼکو هاوکات
د ستیارداری سروشتۍ نښت، نښو واک پا بڼدی ئاویز د توانۍ
جۍ وی ناسۍ قامگیری و بڼ یی کۍ نښو سروشتۍ بڼر.

بې تڼوانینی شیلر ه موو ټاک مری ټک لښه سروشتۍ و مری ټکۍ
ئیدیا لښه خیدا ه گرتو. مری قان گړ کڼ "بې ی کانه نښه گڼی"
نښم مری ټک ئیدیا بڼو نښن. بڼگومان گونجاندن بې شیلر نښو
نیې کې مری ټک ئیدیا بڼ سار مری ټک ئمپیریدا (پسیک- فزیکیدا)
بسۍ پڼر. کرد و یی کې بڼم ش و یی هیچی دیک نیې جگ لښ
چوساندن و یی هڅست و سز کانی مری قان. بې تڼوانینی شیلر
د ووتۍ تی پریسیف (چپښر، سارکو تکر) ه و د دات بې نښو و
جۍ وی مری قان و پښو نښی کان بڼر، و لښ بڼو یی و تښا
مری قان د ش و نښت. هروها مښتی شیلر لښه گونجاندنی مری قانی
کڼ توار بې مری ټک ئیدیا نښو نیې کې د ووتۍ نښه خلاق شځو شځو
هڅو و شځو نښو و گفتی د ووتۍ ټکی تیښی نښه ئاویز بې مری قان
بدر. ئاخر شځو بې دیدی نښو تښا ش و او و ناسا یش د خا تڼو.
بې پښو وانی و، د بڼت د رفۍ بدرت کې جفاکی ساردم در لښ بې
کارایی خۍ بدات و نښت م ترسیی و. شیلر د ووتۍ بې سټاتیک
د چو نښت کې سټاتجی لښ کاتی کار کردنی خودی سټاتیک دا، سوو و
بڼ کړ کانه نیدا، خۍ پښو خړیک د کات - چاکی د کات. و لښ پریسۍ
چا کردن نښه استۍ یی و و و د ووتۍ تی ئیدیا و رد گړت. لښ د ووتۍ تی

نځلاق يان قانوندا دلاق يک لگځيځي لځوان خواست و داواکاني
مرځان و ئو و نوماياندا ک ددوت ديانسپځنت، ب واتيکي
دي: لځوان همجځرتي تاککسي و يککتي ددوتيدا. ب
پچوانو ل ددوت تي ئيدالدا هر تاک مرځک نوځري گځري
ځتي: ويستی ددوت هاوکات ويستی ځي هر هاووځتيک.

5- گم وک بنياتنري نازادي ماوي تي..

پراوځ

Schiller, Friedrich: Über Anmut und Würde. S. 468. (27
(Zeno.org).

28) Schiller, Friedrich: Über die ästhetische Erziehung des
Menschen. 8.Brief. S. 22. (Zeno.org).

(29) Schiller, Friedrich: Über Anmut und Würde. S. 444.

(30) Schiller, Friedrich: Über die ästhetische Erziehung des
Menschen. 11. Brief. S. 30.

(31) Ebenda, 12. Brief. S. 22.

(32) Ebenda, 12. Brief. S. 34.

(33) Ebenda, 12. Brief. S. 33.

(34) Ebenda, 12. Brief. S. 33.

(35) Ebenda, 13. Brief, S. 36.

(36) بوان: ئيمانول کانت. پشگتن ب هر مټافيزيکک که بشت
له ئايندهدا ببت به زانست. کاو جلال ل ئمانپو. پاشگتن
وړگړ. لا 62.

Schiller, Friedrich: Über die ästhetische Erziehung des (37)
Menschen. 13. Brief. S. 36.

(38) Ebenda, 12. Brief, S. 34.

(39) Ebenda, 13. Brief, S. 36.

(40) بوان هردو نامي 26 و 27 ل:
Ebenda, S. 75-79.

(41) Ebenda, 4. Brief, S. 6.

سچاوکان:

Schiller, Friedrich: Über Anmut und Würde. Sämtliche ▪
(Werke, Band 5, München 1962. (Zeno.org

Schiller, Friedrich: Über die ästhetische Erziehung des Menschen. Sämtliche Werke, Band 5, München 1962.
.(Zeno.org

- ئيمانويل كانت. پاشگتن بهر مٲتافيزيڪى كه بشٲت له
ٲايندهدا بٲٲت به زانست. كاو ٲجلال ل ٲٲمانٲٲو.
پاشگٲٲنى وٲرگٲر. كٲٲبخانٲى هٲريڪ ل: دٲنگٲكان،
كوردٲاوم، كوردستانٲٲست. - 5 گٲم وٲك بنٲاتنٲرى ئازادى
ماوٲٲتى